

Nr 426.

Av herr Hällgren, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 223, med förslag till lag om allmänna vägar m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 223 med förslag till lag om vad iakttagas skall i anledning av kronans övertagande av den allmänna väghållningen på landet stadgas i 7 och 8 §§ om uttagande i visst fall av särskild vägskatt samt om sättet för sådant uttagande. De föreslagna bestämmelserna äro av sådan art att de ur lagstiftnings synpunkt giva anledning till åtskillig betänksamhet. Såsom lämplig utgångspunkt för ett bedömande av huruvida ett vägdistrikt icke uttaxerat tillräckligt med vägskatt eller försummat vägunderhållet föreslås den 1 jan. 1939, d. v. s. det närmast efter vägförstatligandekommitténs tillsättande följande årsskiftet. Tillsättande av en kungl. utredningskommitté är väl i och för sig icke en sådan remarkabel händelse att de väggommunala samfälligheterna därefter haft att rätta sitt handlande innan kommittén framlagt sina förslag och statsmakterna fattat ställning därtill. I varje fall icke av det slag att det motiverar uttagande av skatt med retroaktiv verkan. Den vägpolitik statsmakterna 1939 och ett par år därefter bedrivit genom statliga myndigheter har gått ut på att nedbringa vägunderhållskostnaderna även med risk av att en del av vägunderhållet eftersattes. Först sedan riksdagen 1942 tagit principiell ställning till frågan om statens övertagande av det allmänna vägunderhållet ändrades direktiven dithän att nu skulle vägarna göras i ordning — ett annat förfaringsätt komme att medföra efterräkningar. Att lägga en annan tidpunkt än år 1942 som grund för ett bedömande av huruvida vägdistrikt uttaxerat tillräckligt med vägskatt eller fullgiltigt bestritt vägunderhållet synes vara svårt att sakligt motivera.

En annan egendomlighet är det föreslagna sättet för uttagande av särskild vägskatt. Den vägskatt som hittills utdebiterats har beslutats enligt lag om vägdistrikt av vägstämmorna och uttagits av sådana skattskyldiga som äro påförda vägskatteskronor och vägskatteören. I propositionen föreslås nu att den särskilda vägskatt som i efterhand skall kunna uttagas inte skall påföras de vägskattskyldiga — som eventuellt under senare år fått för lite vägskatt — utan av de som hädanefter äro kommunalskattskyldiga — således även de som i vanliga fall inte haft eller ha skyldighet att erlægga vägskatt. Bestämmanderätten om uttagande av sådan kommunalskatt avses att utövas av Kungl. Maj:t. »Svenska folkets urgamla rätt att sig beskatta utövas av riksdagen allena. Huruledes särskilda menigheter må för egna behov sig beskatta, bestämmes genom kommunal-

lagarna, vilka av konungen och riksdagen gemensamt stiftas», heter det i regeringsformens 57 §. Detta nu föreslagna sätt att uttaga skatt måste anses såsom ett intrång på den kommunala självbeskattningsrättens område. Därest riksdagen anser sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag till lag om vad iakttagas skall i anledning av kronans övertagande av den allmänna väghållningen på landet, anhåller jag få hemställa,

1) att första raden i förslagets 7 § ändras från den 1 januari 1939 till den 1 januari 1942; samt

2) att andra stycket i förslagets 8 § ändras dithän att särskild vägskatt skall uttagas av dem, som varit skyldiga erlagga sådan skatt enligt lag om vägdistrikt, och utgöras av envar skattskyldig i förhållande till det antal vägskatte-kronor och vägskatteören som påförts honom efter 1942 års taxeringslängder.

Stockholm den 24 maj 1943.

Elof Hällgren.
